

jarduera ekonomikoetatik eratorritako eraginak

- Gogoetarako elementuak
- Siderurgiaren eragina
- Harrobi eta zementu fabriken eragina

ELA
EUSKAL SINDIKATUA

1901 jarduera ekonomikoetatik eratorritako eraginak

2

- 3 Aurkezpena
- GOGOETARAKO ELEMENTUAK
- 3 1. Urrutiei iritsi gara
- 3 2. Jakitun egon behar dugu
- 3 3. Ingurugiroaren babesa:
gizarte eskubidea
- 4 4. Industri jarduera, poluzio fokua
- 4 5. Sindikatua: bizi-kalitatearen defentsa
- 4 6. Irtenbide faltsuak saihestea
- 4 7. Hitzarmen kolektiboetan eskakizunak egitea
- 4 8. Manipulazio arriskuak
- 5 9. Zer da industri poluzioa?
- 6 10. Arazoak ezagutu eta horiei aurre egitea
- SIDERURGIAREN ERAGINAK
- 6 Zarrastelkeria energetikoa
- 6 Baliabide ez berriztagarriak zarrasteltzea
- 7 Hondakinak

- 7 Siderurgia erreferentzia gisa
- 7 Energia kontrolatu eta aurreztea
- 7 Zer gertatzen da urarekin?
- 8 Eta hondakinekin?
Altzairu fabriketako hautsa
Zepa
Erabilitako olioak
- 9 Hondakin kudeatzaileak?
HARROBI ETA ZEMENTU FABRIKEN ERAGINA
- 9 Ondorio garrantzitsuak
- 9 Ondore negatiboak
- 10 Zenbait gogoeta
ZEHARKAKO ERANTZULEAK
GOGOETARAKO TESTA

Laguntzaile:
EUSKO JAURLARITZA
Ingurugiro Saila

gogoetarako elementuak

1. Urrutiegiri iritsi gara

Gizateriak baliabideak nola administratu dituen aztertzen badugu, baliabideon erabileraz kontzientziatu beharra dugula ikusiko dugu. Datu eta txosten objektiboek adierazten digute urrutiegiri iritsi gairela; izan ere, badakigu guztiok ukitzen gaituzten arazo larriak ditugula eta arazook irtenbide errazik ez dutela:

- Ozono geruza suntsitzea.
- Euri azidoa eta atmosferaren poluzioa.
- Lurzorua suntsitu eta poluitzea, nahiz eta lurzorua behar dugun jakiak lortzeko.
- Gero eta zailagoa da edateko ura lortzea.

2. Jakitun egon behar dugu

Gehiegikerietan erori gabe, nahitaezkoa da indibiduo eta sindikatuko partaide garen aldetik, gure inguruko arrisku faktoreez jabetzea. Arrisku horiez jabetu, irtenbideak aurkitu eta ekintzak gauzatzeko prest egon behar dugu. Ekintza horien helburua da errealitateaz kontzientziatzea.

Ingurugiro arazoaren zenbait ezaugarri ondokoak dira:

- Ura zarrasteldu eta poluitzea.
- Lurzorua suntsitu edo poluitzea.
- Flora eta fauna suntsitzea.
- Airean poluitzea industri igorpenen bidez.
- Produktu amaituen poluzioa (besteak beste, etxetresna elektrikoaren erradioaktibitatea, autoak), elikagaien metal astunak eta abar.
- Hondakin kopuru handia sorraraztea.
- Sute, leherketa eta bestelako industri istripu larriak.

3. Ingurugiroaren babesa: gizarte eskubidea

Ingurugiroaren babesa Europako Batasuneko gizarte eskubideen edo erkidegoko gizarte politikaren barruan sartzen da. Osasun baldintzak eta laneko segurtasuna eta

Ingurugiroarekin zerikusia duten gaiez osatutako materiala eskaintzen jarraituko dugu, informazio, gogoeta eta eztabaidarako tresna izan daitezzen.

Irizpideak landu eta alor honetan jardun nahi dugu, konpromiso sindikalari dagozkion esparruetatik abiatuta.

Komeni da gogoratzea ELAko Batzorde Nazionalak honakoa dioela Negoziazio Kolektiboaren ildo errebindikatiboei buruzko 2000rako dokumentuan: ...*“Ingurugiro kudeaketa jarduera produktiboaren beste dimentsio bat izatera iritsi da eta langileok ezin dugu kudeaketa hori baztertu”*.

Gainera, laster negoziatuko diren hitzarmen kolektiboei dagokienez, *“beharrezkoa da ondokoa eskatzea...:*

1. Sustapen neurriak, zertarako eta produkzio prozesuen eta hondakin minimizazioaren kudeaketa eta kontrola hobetzeko eta azken produktuak kontrolatzeko.

2. Patronalaren konpromisoa, langileen ordezkariari behar duten informazioa emateko sektore edo lantokiko ingurugiro materialari buruz.

higienea babesten duen araudiarekin erlaziona daiteke, halako moldez non, babes mota batek bestea eskatzen baitu.

Izan ere, ingurugiroa babesteko lehenengo erkidego arauak laneko segurtasunarekin dute zerikusia eta meatzaritza eta altzairutegien alorrean aplikatu ziren (CECA Tratatuaren 54 eta 55. artikulua), erradiazio ionizanteetatik (EURATOM Tratatuaren 30. artikulua) eta lan istripuetatik babesteko (CEE Tratatuaren 118. artikulua).

4. Industri jarduera, poluzio fokua

Guztiok dakigu ingurugiroari, baliabide naturalei, osasunari eta, beraz, bizitzari eragindako kalterik larrienak industri jarduera ekonomikoetatik eratorritakoak direla.

Poluzio fokurik aipagarriena industri jarduerena da. Poluitzaile guztiak, fisiko, kimiko eta biologikoak barne, ingurugiroko arazorik orokorrenen sortzaile dira.

5. Sindikatua: bizi-kalitatearen defentsa.

Langileak ingurugiro suntsipenaren subjektu aktibo eta pasibo direnez, zuzenean eta gure sindikatuaren bidez jardun beharko dute. Hori dela eta, kontzientzia kolektiboa sortuko dute, baita osasuna eta enpresako nahiz enpresatik kanpoko bizi-kalitatea defendatzeko tresna publiko eta pribatuak proposatu eta aplikatu ere.

Europako Batasunak manuzkoak ez diren ekintzak proposatu ditu, enpresarioen "borondatezko" partaidetza sustatzeko. Ekintza horien artean ekoauditoretzak daude eta, oro har, gainontzekoek eginiko ebaluazioak izaten dira (merkatuko arauen arabera jarduten duten aholkularitzak).

Administrazioak ingurugiro betebeharrak kontrolatzeko eskumena eta betebeharrak horien jarraipena eta jagotza automugatzeko du. Salbuespen kasuetan esku hartzen du, hau da, heriotza dakarten istripuen kasuan edo narriadura larri nahiz nabarmena gertatzen denean. Hau da, prebenitu beharrean, kaltea eragin denean esku hartzen du.

6. Irtenbide faltsuak saihestea

Europar ingurugiro politikak (eta laneko osasunari buruzkoak) enpresen esku uzteko joera dago eta joera hori ez da kasualitatez ematen. Izan ere, ezin ahaz dezakegu patronalak eginiko presioa.

Arazoa bereziki larria da kontuan hartzen badugu, patronalaren presioaren ondorioz, ingurugiro babesaren politika merkatuko arau eta lehiaren menpe uzten dela.

Enpresa elkarte eta multinazionalak ingurugiroaren eta laneko osasunaren arauak ez betetzea eskatzen dute eta horien ordez eurek ezarritako kudeaketa sistemak aplikatu nahi dituzte.

Ez betetze hori Administrazioarekin sinatutako hitzarmen eta konpromisoetan babesten da, nahiz eta Administrazioa bera izan arauon betepena jagoten duena.

7. Hitzarmen kolektiboetan eskakizunak egitea

Oro har, langileok ez diegu lehentasunik ematen ingurugiro eskakizunei. Hala ere, prozesu produktiboetan protagonista gara, beraz, ingurugiro eta laneko osasunari buruzko eskakizunak egin beharko genituzke:

Zenbat hitzarmenek jaso dituzte ingurugiroari eta enpresako nahiz enpresatik kanpoko osasunari buruzko klausula bereziak?

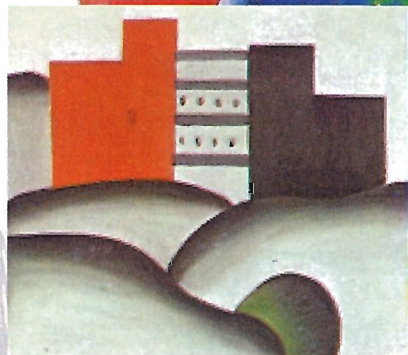
Argi eta garbi dago gehienetan langileok garelako eragin poluitzailea zuzenean jasaten dugunak.

Era berean, eragin horiei buruzko informazio pribilegiatua dugu.

Hortaz, eragin horiek detektatu eta irtenbideak aurkitu behar ditugu, kalteak prebenitu edo gutxitzeko.

8. Manipulazio arriskuak

Ingurugiro neurriak kudeatzeko sistemak (hala nola ekoauditoretzek) enpresako eragile guztiak integartzeko joera dute, hau da, guztien artean gauzatu behar dute

enpresako zuzendaritzak eginiko plana. Eragile guztiak integratzeko joera hori arriskutsua da.

Enpresako ingurugiro politika edo programek langile eta sindikatuak baztertzen dituzte eta autonomia edo gaitasun sindikala gutxitzen dute, ingurugiroari buruzko akordio baten arabera.

Langileek gure ingurunean ebaluatu eta aztertu behar dituzte laneko osasun eta ingurugiroari buruzko arazoak. Horrez gain, ondasun horiek babesteko ekintzak prestatu behar dituzte, nahiz eta batzuetan ekintzok enpresako eskaera produktiboen aurka egon.

Une honetan, poluziorik gehien sortarazten duten enpresak ISO 14000 arauan babesten dira, eredu zko ingurugiro kudeaketa egiten dutela adierazi nahi dutelako. "Ingurugiro kudeaketa" hori hierarkizatua da. Hau da, enpresa zuzendaritzak politika eta helburu batzuk ezarri eta neurriak hartzen ditu betearaz daitezela. Zuzendaritzan definitu, kontrolatu eta mugatzen da sistema hori, alde aurretik finkatutako marko baten bidez.

Produkzioaren eta ingurugiro babesari buruzko faktoreen antolaketa konplexua da (babestu beharreko elementu eta tresnak eta helburua lortzeko baliabide egokiak, eragina sortarazten duten agenteak, eragin gunea, horiek sortarazten dituzten kariak eta abar), beraz, ezinezkoa da enpresak zuzenduriko kudeaketa aurrera eramatea, gainera, ez litzateke nahikoa izango.

9. Zer da industri poluzioa?

Industri jarduerak sortarazten dituen eraginak ebaluatzeko, produktu edo zerbitzuaren ziklo osoa aztertu behar da, ingurugiroan izan dezakeen eragina hobeto antzemateko.

IPPC bezala ezagutzen den Europako zuzentaraua zenbait industri jarduerak sortarazitako poluzioa prebenitu eta kontrolatzeari buruzkoa da eta honela definitzen du industri poluzioa:

"gizakiak substantzia, bibrazioak, beroa edo zarata igortzea zuzenean zein zeharka atmosferara, uretara edo lurzorura, baldin eta igorpen horiek giza osasunari edo ingurugiroaren kalitateari kalteak eragiten badizkiete edota ondasun materialak suntsi edo ingurugiroaren gozamina zein beste erabilera batzuk narria baditzakete".

10. Arazoak ezagutu eta horiei aurre egitea

Hiritarrak, auzokide, langile eta kontsumitzaile diren aldetik, gero eta gehiago kontzientziaturik daude ingurugiroaren suntsiduraz. Izan ere, arduraturik daude lan zentroetatik kanpoko efektu poluitzaileek eragin ditzaketen kalteengatik.

Babestu beharreko gure herriko ondasunei kalteak eragiten dizkieten faktoreak aztertuko ditugu, baita baliabide naturalen kontsumo eta jabetza antisoziala ere.

SEKTOREEN AZTERKETA: SIDERURGIA, HARROBIAK ETA ZEMENTU FABRIKAK

Mea erauzketarekin eta altzairu fabrikekin zerikusia duten jarduerak hautatu ditugu. Izan ere, garrantzi handiko sektore ekonomikoak dira eta ingurugiroa babesteko erkidegoko lehenengo arauak (langileen laneko osasun eta segurtasunarekin zerikusia dutenak) horietan oinarritu ziren.

siderurgiaren eraginak

Kontzeptuaren beraren esanguragatik, batik bat gure lurraldean, beti uste izan dugu garrantzitsuagoak direla industri jardueren ZUZENKO eraginak.

Eragin horiek nabarmenak dira, ingurunea suntsitu eta hiritarrek "ikusit" eta "sentit" egiten dituztelako kalteak.

Zarrastelkeria energetikoa

Ohiturik gaude "enpresa" energia kontsumitzaile eta zarrasteltzaile moduan ikustera. EAEko industriak kontsumo osoaren %58 hartzen du (hortik %29 siderurgiak berak

hartzen du), %4 zerbitzuen sektoreak eta %13 lehen mailako sektoreak eta egoitzazkoak.

Bestalde, industri sektoreak diru gutxiago ordaintzen du (kontsumitutako diruaren %33) beste sektoreen aldean. Adibidez: zerbitzuen kasuan, %4,2 da kontsumiturikoa eta %7,6 ordaindurikoa; egoitzazkoaren kasuan, berriz, %11 eta %22, hurrenez hurren.

Zarrastelkeri hori ingurugiro eragin handiak sortarazten dituzten prozesuen ondorio da:

- Energia nuklearra.
- Birgasifikazioak.
- Petrolio deribatu astunen tratamendu energetikoa.
- Hondakinen errausketa.

Prozesu horiek guztiak berotegi efektua areagotzen dute eta euri azidoak eta abar sortarazten dituzte.

Badago arrazoirik aurrizkian, energia berriztagarrietan eta eraginkortasunean oinarritutako eredu energetikoa erabiltzeko.

Baliabide ez berriztagarriak zarrasteltzea

"Enpresak" ur kantitate handiak behar ditu. Industrian kontsumitzen den ur kopurua txikia bada ere, ur eskaria handia da.

Industri erabileren kasuan, aurreikuspen handiak egiten dira, nahiz eta enpresatetik kanpoko tratamendu kostuak handiak izan. Kostu horiek "gizarteratu" egiten dira, ubideetara jaurtitzen diren hondakinak ez direlako kontrolatzen eta arazketa -egiten denean- itsasotik hurbil egiten delako.

Hori dela eta, neurri zuzentzaile gisa, sistema produktiboa berraztertu behar da, aprobetxamenduko hutsuneak identifikatzeko eta prozesuak aldatzeko:

- Sistema itxien bidezko aldaketa.
- lhesak berriro konpontzea.
- Isurkiak berriro erabiltzea.

Ondorenez, eskenatoki berri batean koka gaitetze, "ur aurrizki handiei" dagokienez. Horrek esan nahi du "berriztagarria" ez den baliabide bat babesten ari garela eta ekonomia halabeharrez haziko dela: sektore erakargarriago eta lehiakorragoa.

Hondakinak

"Enpresa" guztiek sortarazten dituzte hondakinak, batik bat industri produkzioan. Kontsumo ondasunak "handizka produzitzen" direlako gertatzen da hori.

Hondakin horiek naturan nolakoak diren aztertzen baditugu, honakoak bereiz genitzake:

- Hondakin toxiko eta arriskutsuak: eragin kaltegarria dutenak eta naturak nekez asimila ditzakeenak (hondakin erradiaktiboak barne).
- Hondakin hartzigarri edo degradagarriak: birprozesu edo birzikla daitezkeenak.
- Hondakin bizigabeak: ingurugunean kalte garrantzitsurik egiten ez dutenak. Hori dela eta, arazo honen irtenbidea honexetan datza:
- Osagai toxiko eta arriskutsurik ez produzitzea.
- Materialak berreskuratzea
- Birziklapena eta berrerabilpena.

Horrez gain, erabat aldatu behar ditugu erabilera eta kontsumo ohiturak, baita produkzio moduak ere.

Siderurgia erreferentzia gisa

Adierazitakoaren erreferentzia gisa siderurgia bezalako industri jarduera hartuko dugu.

Garrantzi handia du gure herrian eta urtean 6.000.000 tn baino gehiago produzitzen da. Batez ere, hauxe da gure herriko siderurgia: %75 altzairu arrunta, %20 altzairu berezia eta %5 altzairu oxidazina.

• Energia kontrolatu eta aurrezte

Kontuan izanik lehengairik garrantzitsuena altzairuaren txatarra dela, hondakin horiek

nola kontrolatu diren aztertu behar da lehenik, baita, besteak beste, horien inguruko azterketak egin ere. Horrela, kutsadura erradiaktibo, kimiko edota biologiko larriak saihestuko ditugu.

Bestalde, kontuan hartzen badugu produkzio gehiena arku elektrikozko labean egiten dela, laster ikusiko dugu energia kontsumitzaile handienaren aurrean gaudela. Prozesua berriro aztertu beharko litzateke eta honelakoak hobetu:

- Txatarra alde aurretik berotzea.
- Transformatzaile eragingarriagoak.
- Gas erregaiak birziklatzea.
- Prozesuaren kontrol elektronikoa.

Horrelako prozesua "Teknologia Aurreratu"en (TA) bidez aplikatuz gero, %25rainoko aurrizkia lortuko genuke.

"Motorren" erabilerearen aurrizki sistema honexetan oinarritzen da: besteak beste, errendimendu handia, potentziaren eta abiaduraren kontrol elektronikoa eta hobekuntza lortzea. TA-en bidez, %30 eta %50 bitarteko gutxipenak lortzen dira

Horrez gain, berotze eta hozte sistemiei aprobezamen handiko sistemen diseinu eta argiztapena aplikatzen badiegu, kontsumoaren %30 eta %50eko aurrizkia lor dezakegu.

Horrelako enpresetako kontsumo energetikoaren %25 eta %45 (TA) bitarteko aurrizkia lortzen dugu aipatu bezalako prozesuak aplikatuz.

Bestalde, "kogenerazio" prozesua aplikatzen badugu, berehala erabiltzeko moduko energia mota bi edo gehiago konbinatzen ditugu aldi bereko produkzioan. Kogenerazioa aplikatzeko, erretzailea, gas turbina, alternadorea eta galdara erabiliko ditugu. Galdaran, produzituriko gasa hozten da eta hainbat erabilertarako beroa eta lurrina sortzen dira (beroketa eta abar).

• Zer gertatzen da urarekin?

"Ur asko kontsumitzen" da, hozte bainuak direla eta. Hortaz, zirkuitu itxiak erabiltzen baditugu, baliteke baliabideak aurrezte (ur bolumenak, administrazioaren gastu

deskontaminatzaileak, sistema eraginkorragoen ondoriozko aurrizkiak...). Enpresarioen betebeharra da hori, inguruneak "dohainik" emandakoaz baliatu direlako orain arte.

•Eta hondakinekin?

Siderurgiak, batik bat arku labeak erabiltzean, bi hondakin mota sortarazten ditu, besteak beste: altzairu fabriketako hautsa eta zepa.

Altzairu fabriketako hautsa

Altzairu fabriketako hautsa toxikoena da, metal toxiko ugari dituelako. Arazo larria da Euskal Herrian.

Zn eta Pb gehien duena altzairu arruntaren hautsa da (guztira, 93.000 tn baino gehiago urtean EAEn).

Metal horiek erauzi eta birziklatu egin beharko lirateke edo hauts horiek fisikoki eta kimikoki tratatu plantan bertan. Horrela, berriro erabil daitezke labeko urtze prozesuan eta oinarritzko produktuaren burdin kopurua gehituko litzateke.

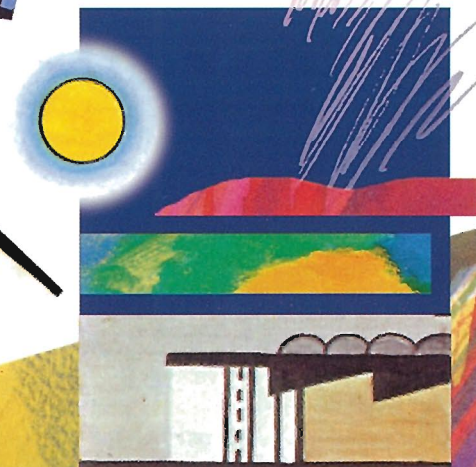
Garrantzitsua da adieraztea hondakin horiek ugariak izaten direla berunezko altzairu malgua produzitzen duten altzairu fabriketan. Ondorenez, langileek metal toxikoaren eragina jasan behar dute eta metal hori kopuru handiagotan igortzen da ingurugirora, partikulekin batera.

Zepa

Metal toxiko gutxiago duten "zepak", hau da, gaizki deituriko "hondakin birbalerizagarriak" zementu fabriketan erretzen dira.

Bestalde, metala bereizteko prozesu kimiko sinple bat aplikatu dakieke, zementuarekin batera ore solido bat lortzeko. Ore hori partikula txikitik zatiturik egongo litzateke eta errepede, ibar eta abarren betegarri solido moduan aplikatuko litzateke.

"Hondakinaren hondakin" berria sortzen da eta herri osoan barreiatzen da. Geroan ere izango dugu hondakin hori. Azkenean, metal toxiko ugari duen hondakina izango dugu eta ez dakigu hondakin horrekin zer gerta daitekeen ere.

harrobi eta zementu fabriken eragina

Bi kasutan aztertu behar dena hondakinaren jatorria da, hau da, "txatarrak" eta horien osaketa, horiek sortarazten baitituzte azpiproduktu baztergarriak. Azpiproduktuok kaltegarriagoak izango dira, lehengaiaren kalitatea txarragoa bada.

Erabilitako olioak

Tratamendu termikoak dituzten enpresek olio astunak sortarazten dituzte. Olio astun horiek poluzio handia sortzen duten "erabilitako olioak" dira.

Olio horiek erabiltzen dira erabateko degradazioa gertatu arte, hots, ez dira berreskuratzeko prozesu fisiko eta sinpleak erabiltzen. Beraz, ez da ultrairagazpena edota tratamendu fisiko eta kimiko sinplerik aplikatzen. Bestalde, ez da batez-beste gehiago iraun eta birsortzeko gaitasuna duten produktu ordeztaille sintetikorik erabiltzen.

Horrez gain, produktu poluitzaileak igortzen dira airera, hala nola, materia organiko ez erreak. Inguruan lan egiten dutenek arnasten dituzte materia horiek.

• Hondakin kudeatzaileak?

"Produktore edo ekoizle handi" horien inguruan ustezko "hondakin kudeatzaileen" industria garatzen ari da. Kudeatzaile horiek giza inbertsio handiko negozioak sortzen dituzte eta azkar lortzen dituzte mozkinak.

Jarduera horien ondoreak gizarteratu egiten dira eta guztion artean ordaintzen ditugu.

Araza konplexu eta eztabaidagarria da. Egoera bakoitza zorrotz aztertu beharko litzateke eta gardentasunak nagusi izan beharko luke.

Azkoitiko altzairu fabriketako hautsa eta Lemoako zementu fabriketako zepa zuri eta beltzaren erreketa arretaz aztertu beharreko bi kasu dira. Kasuok aztertu eta ondorioak atera beharko genituzke.

Euskal Herrian, garrantzitsua da harri erauzketa (harrobia) zementu sektorean.

Ondorio garrantzitsuak

Bi industri jarduera horiek ingurugiro eraginak sortarazten dituzte, gainera, harrobien kasuan ikusteko modukoak dira eragin horiek.

Jarduera horren ondorioz, mendiei beren aberastasunaren zati bat kentzen zaie, alegia, harria. Gero harri hori azpiegitura eta eraikuntzan erabiliko da, baita zementuaren produkzioan ere.

Argi eta garbi dago ingurugiroa ez berreskuratzeko arrisku handia dagoela, eta ingurugiroa guztion ondasuna da.

Urteak igaro ahala, industri jardueren ondorioz, kare-harria bezalako baliabideak kontsumitu dira eta lurzorua erabili behar izan da jarduera horien aplikaziorako. Ondorenez, urdun baliabideak gauzetzandu dira zenbait kasutan.

Ingurugiro eragin eta kalte handiak sortarazten dituzte, baina administrazioek ez dituzte oraindik kontrolatu eta ez dituzte kasuan kasurako neurriak hartu.

Horrez gain, zenbait kasutan ez da ustiapen planik egin.

Beste batzuetan, arazoa baztertzen da, errentagarritasun produktiboa lehenesten delako. Enpresa horien planetan ez da ingurugiro guneon berreskuratzea sartzen.

Ondore negatiboak

Laburbilduz, hauek dira baliabide natural hori ustiatzearen eta transformatzearen ondorioak:

- Paisaia suntsitzen da eta sarritan ezin izaten da berreskuratu.
- Hauts kopuru handia igortzen da jardueraren ondorioz, gainera, ez dago horiek saihesteko neurri zuzentzailearik. Horrez gain, aipatzekoak dira zarata eta bibrazio handiak.
- Tona handiko kamioen garraioa dela-eta sortutako eragin handiak.
- Ingurugiroa narriatzen da eta ezin da bestelako industri jardueren instalaziorik ezarri.

- Lurzati handiak deseuzten dira eta batzutan luzzati horiek publikoak izaten dira. Zementu fabriken kasuan, eraginak areagotu egiten dira energia eta lehengai ugari kontsumitzen dutelako eta hauts eta gas poluitzaileak sortarazten dituztelako, kalitate gutxiko erregaiak erretzean.

Zenbait gogoeta

Beharrezkoa eta premiazkoa da administrazioak harrobiei ustiapena planifikatzea. Premiazkoa da epe laburreko eta ertaineko eskariaren arabeko harrobi guneen plana egitea.

Planifikazio horrek lehendik dauden ustiapenak hartu beharko lituzke kontuan.

Egun, kontuan hartu behar dira horrek dakartzan gizarte eta ekonomi ondoreak.

Ustiapen horien kudeaketa iraunkorrek aipatu hiru errealitateen ikuspegia hartu behar du aintzat. Errealitateak abiatu eta etorkizuna diseinatu behar dugu baldintza horiekin.

Beraz, plan horretan, kaltetutako ingurugiro guneak berreskuratzeko neurri zuzentzaileak jaso behar dira.

Egungo egoera ez dator bat etorkizuneko ikuspegi horrekin.

Ingurugiroa errespetatzen duten azpiegitura obren (errepideen) planak egiten baditugu, harrobiaren ustiapena luza ditzaketen baliabide naturalak lor ditzakegu, baldin eta ingurugiroarekiko errespetua eraikuntzan eta harrobiei azpisektorean aplikatzen bada.

Harrobi guneen planak gizarte agente guztien artean planifikatu, mugatu eta eztabaidatzeko moduko tresna izan behar du:

- Zer nahi dugun.
- Non nahi dugun.
- Zertarako nahi dugun.

Horrela behar du izan, ez gehiago ez gutxiago.

4. zeharkako erantzuleak

Ilido beretik, ezin ahaz ditzakegu inbertsio zentroek (bankuak eta aurrizki kutxek batez ere) zeharka eragindako kalteak. Izan ere, gaur egun zuzenean esku hartzen dute industrian eta gaizki deituriko hondakinen tratamenduan. Euskal Herriko finantza, banku eta industri erakunde garrantzitsuek eraginak sortarazten dituzte zeharka (ez zuzenean), beren inbertsio jardura ekonomikoa dela eta. Hortaz, gure ingurunean sortarazten diren kalte eta eragin zuzeneko konplizeak dira, aldi berean jarduten dutelako hainbat fronte ekonomikotan.

5. gogetarako testa

- Nola azalduko zenuke INGURUGIROa zer den?
- Nola deskribatuko zenuke zure lan lekurako nahiko zenukeen INGURUGIROA?
- Nola baloratzen dituzu zure lanpostuko ingurugiro baldintzak? Zure osasun eta bizi-kalitatearentzat egokiak direla uste duzu?
- Zure erkidegoko osasun eta bizi-kalitatearentzat egokiak direla uste duzu?
- Zure INGURUGIRO kontzeptua kontuan hartuz, zer neurri proposatuko zenituzke zure lanpostu eta etxean?
- Zer deritzozu osasunari eginiko kalteak "toxikotasun plusa"ren bidez ordaintzeari?

Euskal Herria 1999

